

Sabri Ülgener ve Türkiye’de Rasyonel Ekonominin Ortaya Çıkışı*Sabri Ülgener and The Emergence of Rational Economy in Turkey*Tolga KABAŞ¹**Öz**

Liberal ekonomi düşüncesi ve hayat tarzı Türk toplumuna Tanzimat Reformuyla girmiştir. Kurtuluş Savaşından sonra da yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti ile Türk toplumunda köklü bir kurumsal ve kültürel değişim yaşanmıştır. Yasal ve kurumsal müktesebat Batılı ülkelere alınmış, laik ve çağdaş bir çerçeveye oturtulmuştur. Bu büyük köklü değişimi gerçekleştiren Cumhuriyetçi aydınlar bu sayede Anadolu’da seküler rasyonel iktisadi zihniyetin ortaya çıkacağını, böylece hızlı bir kalkınmanın ve sanayileşmenin gerçekleşeceğini düşünmüşlerdir. Bu bağlamda Sabri Ülgener bir Osmanlı mirası olan toplumsal durağanlığın köklerini yani, liberalizme geçememe ve sanayileşememe olgusunu sağlıklı bir metotla ortaya koymuştur. Sabri Ülgener tıpkı Weber gibi Osmanlı toplumundan miras kalan irrasyonel iktisadi zihniyeti açıklayan önemli çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmada Türk toplumunda rasyonel ekonominin ortaya çıkışı üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, çalışmada Türk toplumunda kültür, ekonomi ve modernleşme arasındaki ilişki iktisat sosyolojisi perspektifiyle kısaca anlatılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sabri Ülgener, İktisat Sosyolojisi, Kültür, Ekonomi, Ahlak.

ABSTRACT

Liberal thinking and lifestyle entered Turkish society with the Tanzimat Reform. After the War of Independence in the newly founded Republic of Turkey, society has experienced a radical change in the institutional and cultural context. The legal and institutional structure has been taken from Western countries and placed in Turkish society with a secular and modern framework. Republican intellectuals who realized this radical change thought that a rational economic mind would be emerged, thus rapid development and industrialization would be achieved in this way. In this context, Sabri Ülgener has revealed the roots of social stagnation, an Ottoman heritage. That is, being unable to adopt liberalism in order to be industrialized. Sabri Ülgener, like Weber, has carried out important studies explaining the irrational economic mentality inherited from Ottoman society. This study focuses on the emergence of the rational economy in Turkish society. In this context, the relationship between culture, economy and modernization in Turkish society is briefly explained.

Keywords: Sabri Ülgener, Economic Sociology, Culture, Economics, Ethics.

Tür: Araştırma makalesi

Gönderim tarihi: 29.07.2020

Kabul tarihi: 28.11.2020

¹Dr.Öğr.Üyesi,Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü, tkabas@cu.edu.tr
(ORCID: 0000-0003-4084-8826)